

Мироненко І.В.

головний бухгалтер Сидоряченської сільської ради,

Головко О.Г.

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів

ДВНЗ «Університет банківської справи

Харківський навчально-науковий інститут»

АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОГО РІВНЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

В сучасних умовах ринкових відносин, у тому числі в умовах посилення конкуренції між ринковими суб'єктами, для успішної фінансово-господарської діяльності підприємств усе більшого значення набирає інноваційний розвиток. Інноваційний вектор діяльності є необхідною складовою процесу забезпечення ефективного, довготривалого та стійкого функціонування підприємства, рушійною силою його розвитку, а також важливим інструментом забезпечення конкурентних переваг.

Сільськогосподарське виробництво - гарант національної продовольчої безпеки і ключова галузь у забезпеченні макроекономічної та соціальної стабільності українського суспільства. Україна має потужний виробничий потенціал в аграрній сфері. Але його використання потребує суттєвих перетворень.

У нинішній, складний і для аграріїв, час сільське господарство демонструє нестабільну картину виробництва та експорту сільгосппродукції.

Товарну структуру експорту сільськогосподарської та продовольчої продукції за підсумками 2015 року можна переглянути на рис. 1. Продукти рослинного походження, серед яких зернові культури, овочі, їстівні плоди та горіхи, продукти борошномельно-круп'яної промисловості, насіння і плоди рослинних олій та інші категорії посідають провідне місце в експортній позиції сільського господарства.

За даними Державної служби статистики України, експорт сільгосппродукції у 2015 році склав 14,8 млрд дол. США. Це на 12,9% менше, ніж у 2014 році, коли вітчизняні аграрії вивезли на ринки світу продукції на 17 млрд дол. США.

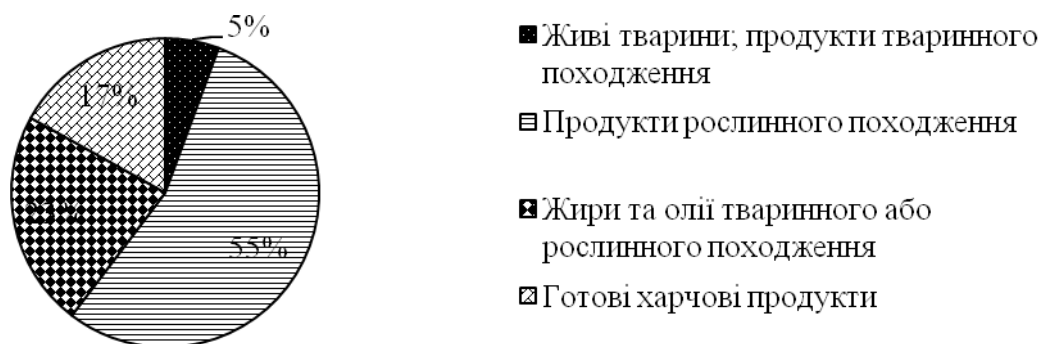

Рис. 1. Товарна структура експорту сільськогосподарської продукції, %

Географічна структура українського експорту залишається незмінною вже кілька років поспіль. Провідні позиції належать трьом регіонам - країнам Європейського Союзу (28,4% від загального експорту), Азії (45,3%) та Африки (13,5%). Рейтинг найбільших імпортерів української агропродукції очолює Китай, який за рік перемістився з п'ятого на перше місце (обсяг закупівель - 1,2 млрд дол. США). Індія у 2015 році перемістилася з першого на друге місце - 1,1 млрд дол. США. За нею слідують Єгипет (1 млрд дол. США), Іспанія (0,9 млрд дол. США), Туреччина (0,8 млрд дол. США), Італія (0,6 млрд дол. США) та Нідерланди (0,6 млрд дол. США). Сумарна частка цих країн в українському експорті перевищує 40%.

Що стосується імпорту, у 2015 році в Україну було ввезено агропродукції на 3,8 млрд дол. США. Це на 41,5% менше, ніж у 2014 році, коли імпорт агропродовольчої продукції склав 6,4 млрд дол. США. Це обумовлюється низькою купівельною спроможністю населення України та підвищенням цін на імпортовану продукцію через девальвацію національної валюти [2].

Як свідчать наведені цифри аналізу діяльності аграрного сектора економіки України, дана галузь знаходиться у важкому стані. Для економічного зростання аграрних підприємств перш за все необхідні техніко-технологічні зміни, удосконалення організаційної структури підприємств, якісні зміни нормативно-законодавчої бази. Дані умови в більшості випадків залежать безпосередньо від здатності фахівців до інновацій.

Слід зазначити, що аграрні інновації мають ряд особливостей порівняно з інноваціями в інших галузях економіки. Серед них наступні: носять переважно поліпшувальний характер; тривалий процес розробки; дослідження живих організмів; провідна роль науково-дослідних установ; залежність від природної зони та клімату [3].

Це зумовлено, в першу чергу, особливостями самого сільського господарства, а саме того, що основним фактором виробництва виступає земля, взаємодія з живими організмами (рослинами, тваринами, мікроорганізмами), сезонний характер виробництва. Тому наявність цих факторів доводить, що фінансові впливання в сільське господарство мають високий рівень ризику, потребують ретельного аналізу, планування та керування.

Отже, в Україні низький рівень інноваційного розвитку, але вона має надзвичайно сприятливі природні та кліматичні умови для сільськогосподарського виробництва має цілу низку проблем та перешкод у розвитку даної галузі та інноваційної складової зокрема. Серед них: недосконале законодавство України з питань інноваційної діяльності підприємств; відставання аграрного сектора від інших галузей національного господарства через недоліки економічної політики останнього десятиріччя; недостатнє фінансування інноваційної діяльності в аграрній сфері, відсутність державної інноваційної політики і стратегії в АПК; недостатній рівень підготовки кадрів в АПК у галузі інноваційного менеджменту; технологічна відсталість та нераціональна організація аграрного сектору; недостатня розвиненість інноваційної інфраструктури; складнощі у залученні інвестицій у галузь через підвищену ризикованість сільського господарства як об'єкта інвестування, важкий фінансовий стан аграрних підприємств, негативний вплив інфляційних процесів, недостатню розвиненість ринків сільськогосподарської продукції, нестабільну ситуацію на сході країни та в Криму [1].

Кардинально змінити ситуацію в сторону суттєвого зростання обсягів інвестицій в аграрну галузь, а отже і обсягів виробництва та впровадження інновацій можливо після подолання зазначених проблем та перешкод.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Готра В. В. Сучасний стан та проблеми інноваційного розвитку аграрного сектору України / В. В. Готра //Актуальні проблеми економіки. - 2014. - № 6. - С. 79 - 84.
2. Матеріали офіційного сайту Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.iae.org.ua>
3. Мельник В. В. Активізація та ефективне проведення інноваційної політики в сільському господарстві України // Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. - 2014. - № 86 (2). - С. 28 - 35.